

78. Семерня О.В., Сумський національний аграрний університет, м. Суми, Україна.

**СТРАТЕГІЯ УПРАВЛІННЯ КРИЗОВИМИ СИТУАЦІЯМИ ТА ВИРОБНИЧИМИ РИЗИКАМИ
НА ПРИКЛАДІ НИЗІВСЬКОГО ЕЛЕВАТОРА ТОВ «ЗЕРНОВА ІНДУСТРІЯ»**

У сучасному аграрному секторі, де конкуренція постійно зростає, а ринкові умови стають все більш нестабільними, ефективне управління кризовими ситуаціями та виробничими ризиками є важливим фактором успіху для будь-якого підприємства. Елеватори відіграють ключову роль у зберіганні та обробці зерна, забезпечуючи стабільність агропромислового сектору.

Проте виробничі процеси на таких підприємствах супроводжуються численними ризиками, які можуть вплинути на їх ефективність, безпеку та економічні показники. Управління виробничими ризиками є критично важливим завданням для забезпечення стабільної роботи елеваторів.

Низівський елеватор ТОВ «Зернова Індустрія» - це новий потужний елеватор, побудований у 2014 році, який надає повний спектр послуг з прийому, доробки та відвантаження зернових та олійних культур.

Для аналізу та вирішення проблем безпеки праці на Низівському елеваторі ТОВ "Зернова індустрія" доцільно розглянути основні аспекти, які впливають на безпеку працівників, зокрема технічні, організаційні та кадрові. Також важливо врахувати специфіку діяльності підприємства, що передбачає роботу з великими обсягами зерна, використання обладнання для зберігання, транспортування, сушіння та очищення.

Проаналізуємо поточний стан безпеки праці на елеваторі. Технічний стан обладнання при постійній експлуатації, через зношення, може підвищувати ризик аварій. Санітарно-гігієнічні умови, а саме недостатнє освітлення, не ефективність системи вентиляції в виробничих приміщеннях при їх

неправильній експлуатації, створюють підвищений ризик пожеж чи вибухів. Недотримання стандартів організації робочого процесу, порушення правил поводження з обладнанням через людський фактор, можуть призводити до нещасних випадків. Відсутність або недостатність системи моніторингу та управління ризиками, недостатній рівень автоматизації процесів, знижує швидкість реагування на небезпечні ситуації.

Першим кроком у розробці ефективної стратегії управління ризиками є їхнє визначення та класифікація. Для Низівського елеватора можна виділити такі основні групи ризиків:

Виробничі ризики: - пошкодження обладнання та інфраструктури;

- пожежі та вибухи;
- втрата якості зерна через неправильне зберігання;
- збої в електропостачанні.

Фінансові ризики: - коливання цін на зерно;

- неплатоспроможність контрагентів;
- зміни валютних курсів.

Природні ризики: - погодні катаклізми (повені, урагани, посухи);

- шкідники та хвороби зерна.

Операційні ризики: - помилки персоналу;

- проблеми з логістикою;
- кіберзагрози.

Геополітичні ризики: - військові дії;

- зміна законодавства;
- обмеження на експорт.

Для ефективного управління ризиками Низівський елеватор використовує такі стратегії:

Ідентифікація та оцінка ризиків:

- регулярний моніторинг потенційних ризиків;
- аналіз історичних даних та прогнозів;
- використання матриці ризиків для оцінки ймовірності та впливу.

Запобігання ризикам: - регулярне технічне обслуговування обладнання;

- впровадження систем пожежної безпеки;
- оптимізація умов зберігання зерна;
- диверсифікація постачальників та клієнтів.

Мінімізація наслідків: - страхування майна і вантажів;

- створення резервних фондів;
- розробка планів дій у надзвичайних ситуаціях;
- навчання персоналу діям у кризових ситуаціях.

Моніторинг і контроль: регулярний аудит системи управління ризиками;

- аналіз ефективності вжитих заходів;
- коригування стратегії відповідно до змін умов.

Робота з персоналом: - навчання персоналу діям в надзвичайних ситуаціях;

- проведення тренінгів з техніки безпеки;
- підвищення кваліфікації працівників.

Використання сучасних технологій: - впровадження автоматизованих систем моніторингу;

- використання програмного забезпечення для аналізу ризиків;
- використання систем відеоспостереження.

Стратегія управління кризовими ситуаціями, які можуть виникати в роботі елеватора, повинні бути ретельно розроблені і впроваджені для мінімізації наслідків та забезпечення безпеки персоналу. Розглянемо стратегію управління кризовими ситуаціями на рис. 1.

Рис. 1. Стратегія управління кризовими ситуаціями

У разі виникнення кризової ситуації, Низівський елеватор застосовує такі принципи кризового менеджменту:

-Оперативність - швидке реагування на кризову ситуацію.

-Комунікація – відкрита та прозора комунікація з усіма зацікавленими сторонами. Координація – чітка координація між усіма підрозділами.

-Відповідальність – визначення чіткої відповідальності за кожну дію.

-Навчання – аналіз кризової ситуації для запобігання подібним випадкам у майбутньому.

Ефективне управління кризовими ситуаціями та виробничими ризиками є критично важливим для успішної діяльності Низівського елеватора ТОВ «Зернова Індустрія». Завдяки комплексному підходу, який включає ідентифікацію, оцінку, запобігання, мінімізацію наслідків, моніторинг і контроль, елеватор може мінімізувати потенційні збитки та забезпечити стабільність своєї діяльності.

Важливо зазначити, що в умовах війни, ризики для аграрного сектору, в тому числі і для елеваторів, значно зростають. Тому, необхідно постійно аналізувати ситуацію та вносити корективи в стратегію управління ризиками.

Список використаних джерел

1. ДСТУ ІЕС/ISO 31010:2013 (ІЕС/ISO 31010:2009, ІТД. Керування ризиком. Методи загального оцінювання ризику).

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЖИТОМИРСЬКИЙ АГРОТЕХНІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ

ЗБІРНИК ТЕЗ

XI Міжнародної науково-практичної конференції
**«Перспективи і тенденції розвитку конструкцій
та технічного сервісу сільськогосподарських машин і знарядь»**

<https://doi.org/10.64165/proceeding-ptdstsamt.2025>

11 квітня 2025 року
м. Житомир

<https://doi.org/10.64165/proceeding-ptdstsamt.2025>

УДК 631.2:621.017:615.281:340(477)

Збірник тез доповідей XI Міжнародної науково-практичної конференції «Перспективи і тенденції розвитку конструкцій та технічного сервісу сільськогосподарських машин і знарядь. PTDSTSAMT-2025» з нагоди 30-річчя започаткування підготовки ОС «Бакалавр» за спеціальністю «Агроінженерія». 11 квітня 2025 року. МОН України. Житомирський агротехнічний фаховий коледж. Житомир. 2025. 333 с. <https://doi.org/10.64165/proceeding-ptdstsamt.2025>.

Рекомендовано до друку методичною радою Житомирського агротехнічного фахового коледжу МОН України (протокол від 10.04.2025 р. № 6)

Proceedings of the XI International Scientific and Practical Conference "Prospects and Trends in Development of Structures and Technical Service of Agricultural Machinery and Tools. PTDSTSAMT-2025." on occasion of the 30th anniversary of the initiation of the preparation of the Bachelor's Entity in the specialty "AgroEngineering". April 11, 2025. Ministry of Education and Science of Ukraine. Zhytomyr Agrotechnical Professional College. Zhytomyr. 2025. 333 p. <https://doi.org/10.64165/proceeding-ptdstsamt.2025>.

В збірнику представлені тези доповідей науково-педагогічних працівників, наукових співробітників, аспірантів та студентів Житомирського агротехнічного фахового коледжу, провідних вітчизняних і закордонних закладів вищої освіти та наукових установ, в яких розглядаються завершені етапи розробок.

The collection presents abstracts of reports by scientific and pedagogical workers, researchers, postgraduates and students of the Zhytomyr Agrotechnical Professional College, leading domestic and foreign higher educational institutions and scientific institutions, which consider the completed stages of development.

Передрук або інше відтворення в будь-якій формі в цілому або частково матеріалів, опублікованих у цьому віданні, дозволено лише за посиланням на джерело і дотриманням вимог законодавства